

Kilka kroków od działalności gospodarczej do spółki komandytowej

Jeśli jednoosobowa działalność gospodarcza nie odpowiada już skali działalności i związanemu z nią ryzyku, warto rozważyć zmianę formy prowadzenia działalności na spółkę komandytową, która oferuje możliwość ograniczenia odpowiedzialności wspólników, przy zachowaniu korzystnego sposobu opodatkowania przychodów.

Sposobów na osiągnięcie tego celu jest co najmniej kilka. Do czynników decydujących o wyborze konkretnego sposobu mogą należeć w szczególności: czas trwania procesu zmiany formy na spółkę komandytową, obowiązki podatkowe, koszty określonych czynności prawnych, czy kwestie związane ze stopniem złożoności stosunków prawnych, w tym możliwością przeniesienia np. posiadanych koncesji i zezwoleń lub kontynuowania umów zawartych przez jednoosobowego przedsiębiorcę.

Jeden z kilku sposobów

Jednym ze sposobów może być przekształcenie jednoosobowej działalności gospodarczej. Przekształcenie jednoosobowej działalności jest formą transformacji, na skutek której powstaje nowy podmiot – spółka przekształcona. Przekształcenie jest głównie procesem formalnym, prawnym, tj. nie wiąże się z istotnymi zmianami organizacyjnymi w prowadzeniu działalności, np.: z koniecznością integracji przedsiębiorstw (występującą w procesach połączenia) czy rozdzielenia działalności przedsiębiorstwa (w procesach podziału).

Kodeks spółek handlowych dopuszcza możliwość przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej wyłącznie w spółkę kapitałową (spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną). Brak jest możliwości bezpośredniego przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę osobową, w tym w spółkę komandytową. Warto wiedzieć natomiast, że dopuszczalne jest przeprowadzenie przekształcenia spółki kapitałowej, która powstała w wyniku przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy, w spółkę komandytową.

Na czym to polega

W wyniku przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy powstaje jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub jednoosobowa spółka akcyjna. Z dniem wpisu spółki do rejestru przedsiębiorców przedsiębiorca przekształcany staje się spółką przekształconą. W tym dniu, zwanym dniem przekształcenia, osoba fizyczna, która do tej pory wykonywała we własnym imieniu działalność gospodarczą, staje się jedynym wspólnikiem (lub jedynym akcjonariuszem w przypadku spółki akcyjnej) spółki przekształconej. Ewentualne dalsze przekształcenie tej spółki w spółkę komandytową wymaga przeprowadzenia kolejnych czynności prawnych określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych.

Dobre strony

Kluczową zaletą przekształcenia jest zasada kontynuacji. Oznacza to, że spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki przedsiębiorcy przekształcanego. Podkreślić przede wszystkim należy, że co do zasady umowy zawarte przez jednoosobowego przedsiębiorcę trwać będą nadal i nie ma potrzeby ich ponownego zawierania. Z zasady tej wynika ponadto, że po dniu przekształcenia treść stosunków cywilnoprawnych zawartych przez przedsiębiorcę jednoosobowego nie ulega zmianie. Stroną umów staje się z mocy prawa, w miejsce tego przedsiębiorcy (jako przedsiębiorcy przekształcanego), spółka kapitałowa (spółka przekształcona). Spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności zezwoleń, koncesji i ulg, które zostały przyznane przedsiębiorcy przed jego przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

Zasada kontynuacji działa podobnie w przypadku dalszego przekształcenia spółki kapitałowej w spółkę komandytową. Pewne odrębności występują w kwestiach podatkowych, gdzie praktyczna realizacja zasady kontynuacji podatkowej wiąże się z innymi skutkami w przypadku przekształcenia jednoosobowego przedsiębiorcy w spółkę, a innymi w sytuacji przekształcenia spółki prawa handlowego w inną spółkę prawa handlowego. Wskazane jest dokonanie analizy m.in. w zakresie amortyzacji, kosztów uzyskania przychodów, czy podatku VAT.

Sprawdź umowy i decyzje

Zasada kontynuacji oznacza, że co do zasady nie jest wymagane uzyskanie zgody kontrahentów oraz organów administracji publicznej na przejście praw i obowiązków wynikających z zawartych umów lub decyzji administracyjnych na spółkę przekształconą. Zdarza się jednak, że postanowienia umów zawartych przez przedsiębiorcę przekształcanego wymagają od niego dopełnienia szczególnych obowiązków np. informacyjnych, związanych z koniecznością ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń lub uzyskania zgody na zmianę formy prawnej prowadzonej działalności. Często tego typu klauzule znajdują się w umowach kredytowych, które wymagają szczególnej weryfikacji pod kątem prawnym.

Przekształcenie należy poprzedzić także weryfikacją decyzji administracyjnych w celu stwierdzenia, czy spółka przekształcona pozostanie ich podmiotem, czy też nie, bądź czy będzie możliwe ich przeniesienie na spółkę przekształconą w inny sposób.

Gdy liczy się czas i pieniądze

Zmiana formy prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej polegająca na dwukrotnym przekształceniu, w celu osiągnięcia struktury spółki komandytovej jest, pomimo licznych zalet, procedurą stosunkowo długotrwałą (łącznie ok. 6 miesięcy). Tego typu przekształcenie może być również procedurą bardziej kosztowną niż inne sposoby zmiany formy prowadzenia działalności gospodarczej na spółkę

komandytową. Warto z niej skorzystać, w przypadku, gdy dla jednoosobowego przedsiębiorcy ważna jest możliwość kontynuowania prowadzonej działalności na podstawie wcześniej zawartych przez niego umów bądź uzyskanych decyzji administracyjnych. Jeżeli natomiast bardziej liczy się czas i pieniądze, należałoby rozważyć jedną z innych dopuszczalnych prawem opcji zmiany formy prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę komandytową. Przed podjęciem właściwej decyzji warto przeprowadzić analizę prawnopodatkową, która pozwoli na wybór rekomendowanego, optymalnego wariantu zmiany formy prawnej, weryfikację istniejących obowiązków i ograniczeń w procesie przekształcenia oraz sformułowanie harmonogramu w celu jak najlepszego przygotowania przedsiębiorcy i jego pracowników do kontynuowania działalności w formie spółki prawa handlowego.

Autorzy:

Monika Witt, radca prawny, Kancelaria Prawna Piszcz, Norek i Wspólnicy

Przemysław Musioł, wspólnik, radca prawny, Kancelaria Prawna Piszcz, Norek i Wspólnicy